

PLZEŇ

Nábřeží řeky Radbuzy
Klára Filaunová
Diplomní projekt 2016 / 2017

nábřeží řeky Radbuzy

Obsah

Téma	9
Analytická část	21
Koncept	51
Návrh 1:25 000	57
Návrh 1:5 000	61
Návrh 1:1 000	69
Návrh vizualizace	117
Závěr	125

Úvodní slovo

“Jdu proti řece, v řece je stříbro a zlaté listí. Jdu sám a najednou si uvědomuji, že tu nehokají auta, abych uhnul, a nedrnčí tramvaje, abych couvnul. A to je vlastně ten hlavní důvod, proč jdu na štiky.”

– Ota Pavel

Řeka jako zrcadlo a držitel identity města

Obytný potenciál

Posílení městské struktury

Koncepce říčních břehů

Plzeň - město založené na soutoku čtyř řek. Čtyři řeky a tři soutoky. Nejcennější vstupy z krajiny do struktury města, místa pnutí a zároveň svobody. Nicméně jen jedna z nich se dotýká skutečné městské struktury, jen jedna z nich vypráví pravdivý příběh města, jen jedna z nich drží identitu města takovou, jaké skutečně bylo, je a takovou jaké by mělo být. Radbuza.

Radbuza reflektuje městskou strukturu, reviduje její kvalitu a stabilitu, její břehy ukazují sílu města. Nastavuje zrcadlo městu. A to ve své nahotě selhává. Přiblížením se k řece ztratí názor. Odehraje poslední takt dlouho před koncem a nastane hlučný šum.

Její nábřeží a přimknuté struktury jsou potenciálem Plzně. Zde má být neochvějná a jistá linie města, zde má být ten názor s jakým se město dívá do svého zrcadla, zde má rezonovat energie přicházející z města.

Diplomní projekt definuje nábřeží řeky Radbuzy v nejlepším možném scénáři vývoje jako místo s vysokým obytným potenciálem, které dokáže reagovat na deficity města a regionu. Cílem projektu je dát městu názor, jak k řece přistupovat a čerpat z jejího potenciálu.

Zadání

Tématem diplomové práce je transformace nábřeží řeky Radbuzy a navazujících lokalit města.

S návrhem pracuji ve třech měřítcích. mezoúroveň I. - měřítko města, mezoúroveň II. - měřítko čtvrti mikroúroveň - měřítko bloku / nábřeží.

V první úrovni návrhu je formou urbanistických schémat prezentován urbanistický koncept, následně je na třech uzlových místech území navržená artikulace prostoru rozpracována do urbanistického detailu.

Cíle

Cílem diplomního projektu bylo vytvořit návrh na zlepšení kvality obytného prostředí města ve vztahu ke svým řekám stojícího na principu posílení integrity města jako celku a současně podpoření specifického charakteru jednotlivých čtvrtí a zachování jejich autonomie. Práce navazuje na diplomní seminář „Plzeň obytná“, který analyzoval obytný potenciál města.

Jedná se o nalezení metodiky chování města k řece jako potenciálu iniciační osy města a definice její role, která bude demonstrována na návrhu transformace nábřeží řeky Radbuzy a přilehlých lokalit vymezeného na severu soutokem s řekou Mží a na jihu soutokem s řekou Úhlavou.

Zásadní bylo definování vztahu zástavby na fenomén řeky ve městě, vztahu přilehlých městských částí na obou březích k sobě navzájem a jejich propojení, přechodu města do krajiny a posílení charakteru břehů.

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

Jméno a příjmení: Klára Filaunová
 datum narození: 30.4.1991
 akademický rok / semestr: 2016–2017 / letní semestr
 obor: Architektura a urbanismus
 ústav: 15118 Ústav nauky o budovách
 vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Arch. Roman Koucký
 téma diplomové práce: Nábřeží řeky Radbuzy v Plzni
 viz přihláška na DP

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Tématem diplomové práce bude transformace nábřeží řeky Radbuzy a navazujících lokalit města. V prvním stupni návrhu bude formou urbanistických schémat prezentován urbanistický koncept, následně bude minimálně na třech uzlových místech území navržená artikulace prostoru rozpracována do urbanistického detailu.

Cílem diplomního projektu bude vytvořit návrh na zlepšení kvality obytného prostředí města ve vztahu ke svým řekám stojícího na principu posílení integrity města jako celku a současně podpoření specifického charakteru jednotlivých čtvrtí a zachování jejich autonomie. Práce bude navazovat na předdiplomní seminář „Plzeň obytná“, který analyzoval obytný potenciál města.

Jedná se o nalezení metodiky chování města k řece jako potenciálu iniciační osy města a definice její role, která bude demonstrována na návrhu transformace nábřeží řeky Radbuzy a přilehlých lokalit (území Radbuza Jih) vymezeného na severu mostem Milénia a na jihu Malostranským mostem.

Diplomní projekt musí reagovat na nově schválený územní plán a vztah ke krajinnému kontextu (morfologie, povodně). Zásadní je definice vztahu zástavby na fenomén řeky ve městě, vztahu přilehlých městských částí na obou březích k sobě navzájem a jejich propojení, přechodu města do krajiny, posílení charakteru břehů a vytyčení strategie pro rozvoj bydlení v návaznosti na nábřeží řeky.

2/**Pro AU/ součástí zadání bude jasně a konkrétně specifikovaný stavební program**

Minimální stavební program diplomové práce bude zahrnovat:

Koncept uspořádání břehů

Návrh urbanistické kompozice a kompozice krajiny

Veřejné prostranství uzlových míst v území včetně rámcového návrhu povrchů, prvků parteru a mobiliáře a sadových úprav

Projekt bude obsahovat, jak analytickou část zabývající se rozбором současných potenciálů a problémů místa, tak jádrovou část urbanistické koncepce ukazující řešení v několika měřítkových rovinách.

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

- Autorská zpráva
- Analytická část
- Situace širších vztahů 1:25 000
- Urbanistický koncept sídla a krajiny 1:25 000
- Koncepční schéma břehů řeky Radbuzy 1:5 000
- Situace uzlových míst 1:1000

- Urbanistické řezy
- Urbanistické pohledy
- vizualizace

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

Součástí odevzdání bude portfolio a model

20/2/2017
Datum a podpis studenta

Datum a podpis vedoucího DP

Datum a podpis děkana FA ČVUT

registrováno studijním oddělením dne

13.4.2017

10.2.2017

b

AUTOR, DIPLOMANT: Klára Filaunová

AR 2016/2017, LS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:

(ČJ)

NÁBŘEŽÍ ŘEKY RADBUZY V PLZNI

(AJ)

THE BANKS OF RIVER RADBUZA IN PILSEN

JAZYK PRÁCE:

ČESKÝ

Vedoucí práce: doc. Ing. arch. Roman Koucký

Ústav: 15118 Ústav nauky o budovách

Oponent práce: Ing. Arch. Irena Králová

Klíčová slova

(česká):

Nábřeží řeky, urbanismus, řeka jako identita města, Radbuza, Plzeň, krajinná osa, městská osa

Anotace

(česká):

Plzeň - město založené na soutoku čtyř řek. Čtyři řeky a tři soutoky. Nejcennější vstupy z krajiny do struktury města, místa pnutí a zároveň svobody. Nicméně jen jedna z nich se dotýká skutečné městské struktury, jen jedna z nich vypráví pravdivý příběh města, jen jedna z nich drží identitu města takovou, jaké skutečně bylo a takovou jaké by mělo být. Radbuza.

Radbuza reflektuje městskou strukturu, reviduje její kvalitu a stabilitu, její břehy ukazují sílu města. Nastavuje zrcadlo městu. A to ve své nahotě selhává. Přiblížením se k řece začne ztratit názor. Odehraje poslední takt dlouho před koncem a nastane hlučný šum.

Její nábřeží a přimknuté struktury jsou potenciálem Plzně. Zde má být neochvějná a jistá linie města, zde má být ten názor s jakým se město dívá do svého zrcadla, zde má rezonovat energie přicházející z města.

Diplomní projekt definuje nábřeží řeky Radbuzy v nejlepším možném scénáři vývoje jako místo s vysokým obytným potenciálem, které dokáže reagovat na deficity města a regionu. Cílem projektu je dát městu názor, jak k řece přistupovat a čerpat ze jejich potenciálu.

Anotace

(anglická):

Pilsen – city established on confluence of four rivers. Four rivers and three confluences. The most valuable entrances from the landscape to the city structure, the place of tension and also freedom. However only one of them is in connection with city structure, only one of them tells true story of the city, only one of them holds the city identity as it really was and would be. Radbuza.

Radbuza reflects city structure, review its quality and stability, its banks show the strenght of the city. It sets the mirror to the city, And that's in its nakedness fails. It, aproaching the river, begins to lose opinion. It takes the last beat long before the end and there will be loud noise.

Its riverbanks and attached structures are the potential of Pilsen. There should be unwavering and stable city line, there should be the opinion with which the city looks in the mirror, the energy coming from the city should resonate there.

Diploma project defines the banks of the river Radbuza in the best possible scenario as a location with highest residential potential, that can react to the deficits of the city and region. The project aims to give the city an idea of how to approach the river and draw on its potential.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou prací vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 22.5.2017

podpis autora-diplomanta

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolia a CD.

„Zahálka i krále i kdysi šťastná zhubila města.“
– Gaius Valerius Catullus

Vize města

Již při výběru tématu jsem si byla vědoma nelehkého úkolu práce se svým rodným městem. Na druhou stranu tato vstupní situace je taktéž výhodou, tedy znát dobře dané město a mít ho načtené do nejmenšího detailu.

Nicméně již na počátku jsem narazila na první úskalí. Obraz města a její vize. Komplexní znalosti o městě odváděly a tříštily moji pozornost na nepodstatné věci. Odpověď na otázku – co je vlastně Plzeň vykryštovala po zvětšení měřítka.

Plzeň satelitní

Plzeň je satelit Prahy. Místo k zastavení ve fast foodu nebo na dobrou Plzeň cestou do Norimberku. Samo město je historické jádro propojené s okolními satelity – čtvrtěmi – dálnicemi (tahy Klatovská, Rokycanská, Slovanská, Koterovská). Jednotlivé čtvrtě se přimykají k těmto tahům na cestě z centra a nová výstavba pokračuje liniově s nimi. Město roste do krajiny. Rozpadá se a pohlcuje okolní obce či je možné říct, vzhledem k silné suburbanizaci, která proběhla v uplynulém desetiletí, že dané okolní obce si postupně anektují Plzeň. Satelitní čtvrtě – Severní předměstí, Vínice, Slovany, Skvrňany, Bory.

Plzeň bariérová

Město již historicky vnímalo své řeky jako nutné bariéry. Po celém jejich toku se k nim město obrací zády průmyslových areálů a snaží se co nejvíce eliminovat možné škody z potenciálních záplav. Jediná světlejší chvíle je Anglické nábřeží v centru města, které ovšem nečerpá ze svého potenciálu městské promenády. Silniční tahy protínající město ho rozdělují citelně na oddělené části. Prostory přimykající se k železnici trpí svoji nekonceptností.

Plzeň obytná

Hledání vize mě dovedlo k základním potřebám tedy základním pilířům fungujícího města. Město tvoří lidé a dokud budou mít kde dobře a kvalitně bydlet, spokojeně pracovat a kde smysluplně trávit volný čas, tedy se rekreovat. Všechny tyto pilíře reflektují Maslowovu pyramidu potřeb. Pokud tedy nedokáží zajistit dostupné bydlení pro širokou diverzitu obyvatel, nedokáží tím vytvořit dostatečné množství pracovních míst – resp. investoři mé

město nebudou vyhledávat jako místo pro jejich podnikání kvůli nedostatku požadovaných pracovníků. Jakmile toto zajistím, nastává potřeba odpočinku a požadavek široké nabídky možností k trávení volného času – tedy kultura, sport, příroda.

V Plzni dochází ke značnému deficitu bydlení, které v posledním desetiletí vykryštovalo k masové suburbanizaci a posílilo pozici Prahy, jako magnetu kvalifikovaných odborníků. Jeden z patrných parametrů, který je pro město zásadní je velké procento prázdných soukromých bytů v centru města a neatraktivita centra pro samotné bydlení. Související téma rozvedu v následujícím odstavci.

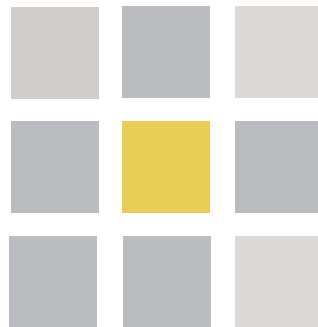
Plzeň rekreační

Potenciál Plzně nabídnout dostatečnou škálu možností, jak trávit volný čas je velký. Neatraktivita centra pro bydlení i přes jeho blízkost k dvěma řekám (Mže, Radbuza) je překvapující. Je nutné si uvědomit, že se tyto části řek nacházejí v neutěšeném stavu a poblíž nich se koncentrují spíše lidé ze sociálně slabších skupin. Kompaktní historické centrum se po dosažení zamýšlené RingStrasse – tedy hradebních sadů kolem centra začne směřem k lineárním bariérám rozpadat.

Relevantnějším komentářem je to, že město v kontaktu s řekami, průmyslovými areály, železnici a komunikačními tahy začne ztrácet názor či tyto externality naprosto popřít. Vůči řekám začne obracet průmyslové areály, výrobní, zahrádkářské kolonie a další typologie, které nic nevyprávějí o přítomnosti řeky, ani na ni nijak nereagují.

Plzeň má nejen řeky jako rekreační linie, ale také vodní nádrž Čes-

Návrat k řekám

ké údolí, oblast Boleveckých rybníků a k nim se přimykající sportovní areály. Kulturu zastane divadlem, sérií festivalů v průběhu celého zimního období, výzkumně naučnými centry v kontaktu se areálem Škoda a bohatou alternativní scénou tvořenou studenty.

Návrat k základním pilířům

Vize Plzně jako prosperujícího města, která, nastavovaná úřednickým aparátem města, je v současné době silně roztržštěná.

- Město průmyslu a inovací (Škodovka, pivovar)
- Město výzkumu a vzdělání (ZČU, Techmania Science centre)
- Město kultury jako spíše vymodlený mediální obraz EHMK 2015
- Město festivalů (Divadlo na ulici, Festival na ulici, Pilsner fest, Rock for Plzeň, Bohemia Jazz Fest, Skupova Plzeň)
- Město na řekách (opomíjený obraz)

Vize není jednotná a je zmatečná. Plyne z ní, že Plzeň je všechno a zároveň nic.

Ze situace zmatení je třeba se vrátit k principům fungujícího města, jak jsem již zmiňovala o odstavci výše. Fungující město vychází z **Maslowovy pyramidy potřeb**, tedy nejdříve musím uspokojit základní potřeby, abych mohl postupovat k vyšším principům. Obyvatelé tedy mají mít kde kvalitně **bydlet**, kde smysluplně **pracovat** a kde se **rekreovat**.

V mé práci se zaměřuji na první a nejzákladnější pilíř – **bydlení**. Tedy vytvoření kvalitního obytného prostředí na základě potenciálu Plzně.

Kontext města

Sociodemografická predikce Plzně modelovaná v tematické analýze Obyvatelstvo a bydlení Strategického plánu města Plzně není optimistická vzhledem k celkovému **stárnutí**

populace, snižování porodnosti a odlivu obyvatel z města, který se nyní zpomaluje. Dobré **dopravní napojení na hlavní město Prahu** umožňuje obyvatelům dostupnost kvalitních pracovních míst a služeb, ale zároveň svoji nabídkou nemotivuje zkvalitňovat služby a vytvářet pracovní místa přímo ve městě, jelikož investor upřednostní spíše hlavní město i díky dané značce -brandu, kterou Praha má. Úzká souvislost je taktéž s počtem kvalifikovaných pracovních míst, kritickou masou, která v Plzni přebývá a aktivitou trhu v rámci města.

Nedostatek kvalitního bytového fondu, široké škály pracovních míst, kvalifikovaných zaměstnanců, neobjevené možnosti rekreace – to jsou **deficity Plzně**, které lze napravit.

Plzeň jako 170 tisícové město má ideální velikost pro to, aby poskytla kvalitní prostor pro život, kvalitní služby a produkty na úrovni hlavního města a podnětné prostředí pro rozvoj svých obyvatel (od vzdělání po rekreaci). Obsáhnout město této velikosti, kdy jste za 20 minut z jedné strany města na druhé, je snadné. Ale pochopit je ho těžší. Roztržštěnost a nekonceptnost zanechala šrámy v městské struktuře, která by měla být **zacelena a zkulturněna**.

Plzeň jako **spádové město kraje a regionu dokáže obstát vůči Praze pouze tehdy, pokud dokáže pracovat s výše zmíněnými potenciály**, v kterých Praha nedokáže konkurovat.

Obytný potenciál

Jednou z jistot, které město může a mělo by umět nabídnout je **kvalitní bytový fond**, který nabídne širokou škálu bydlení co nejširší diverzitě jejich obyvatel.

Scénář vývoje

= výrazný rozvoj formou přestaveb a dostaveb nových objektů s výraznou (radikální) změnou využití území

Nejzásadnější a optimistická varianta dalšího rozvoje prostoru řeky

Předpoklad **obytného charakteru výstavby** v návaznosti na řeku. Z důvodu vytvoření předpokladů pro kvalitní městské prostředí - investice do revitalizace řeky vysoké

Sportovní, kulturní a edukativní využití území ve formě hřišť, fitparků, prostorů pódii, letního kina a scény, edukativní v podobě naučné stezky

kvalitní rekonstrukcí a konverzí předem definovaných staveb jako výraznou připomínku **symboliky a historie tohoto území**

Zachování industriálních dominant v území jako orientačního prvku a identity

Struktura 75 158 bytů v Plzni celkem 100 %

3 390 bytů vlastní město 4,6 %

Obsah a metodika

Obsah

Potenciály Plzně	23
Širší vztahy	25
Základní údaje o městě	27
Členění města	29
Hustota obyvatel	31
Stáří zástavby	33
Bariéry	37
Krajina a řeky	39
Současný stav a charakter	41
Prostorové vrstvy řeky	43
Krajinné prvky v prostoru řeky	45
Bariéry a zanedbaná území v prostoru řeky	47
Urbánní struktury v prostoru řeky	49

Metodika

S analýzou pracuji ve třech měřítcích. Měřítko regionu, města, a čtvrti.

Měřítko regionu se zaměřuje na roli města jako krajského spádového centra, jeho vymezení a plány vývoje. V tomto rámci vymezuji deficity města a určuji jeho potenciály.

V měřítku města zhodnocuji stav současné struktury, její nedokonalosti a příčiny chyb v dané struktuře. Zaměřuji se na pozici čtvrtí města vůči sobě a vůči jejím bariérám (tedy i řece) a jejím nábřežím.

V měřítku čtvrti zkoumám fyzický průřez jevů v zadaném území, strukturu přimknutých lokalit a vytyčením fenoménů v prostoru řeky stanovuji východiska pro návrh.

Shrnutí diplomního semináře

Potenciály Plzně

■ Markouroveň - region, EU

- Podpora nadregionální osy - **München-Heillbronn-Nürnberg-Plzeň-Praha**
- **Mezinárodní letiště s komerční zónou Plzeň - Líně** jako další možný rozvoj průmyslu a obchodu
- Vznik tzv. **průmyslových clusterů** v návaznosti na sjezdy dálnice D5- iniciace investorů

■ Mezouroveň I. - Město

- **Monocentričnost** - čtvrti vždy vztažené k centru, ale stále podpora jejího specifického charakteru
- Centrum jako místo k **bydlení**
- Vymezit město vůči krajině, prioritou vnitřní volné a přestavbové plochy - **doplnění a recyklace**
- **řeky jako iniciační osy města**-jejich definice
- **podpořit koexistenci průmyslu ve vazbě na centrum města**

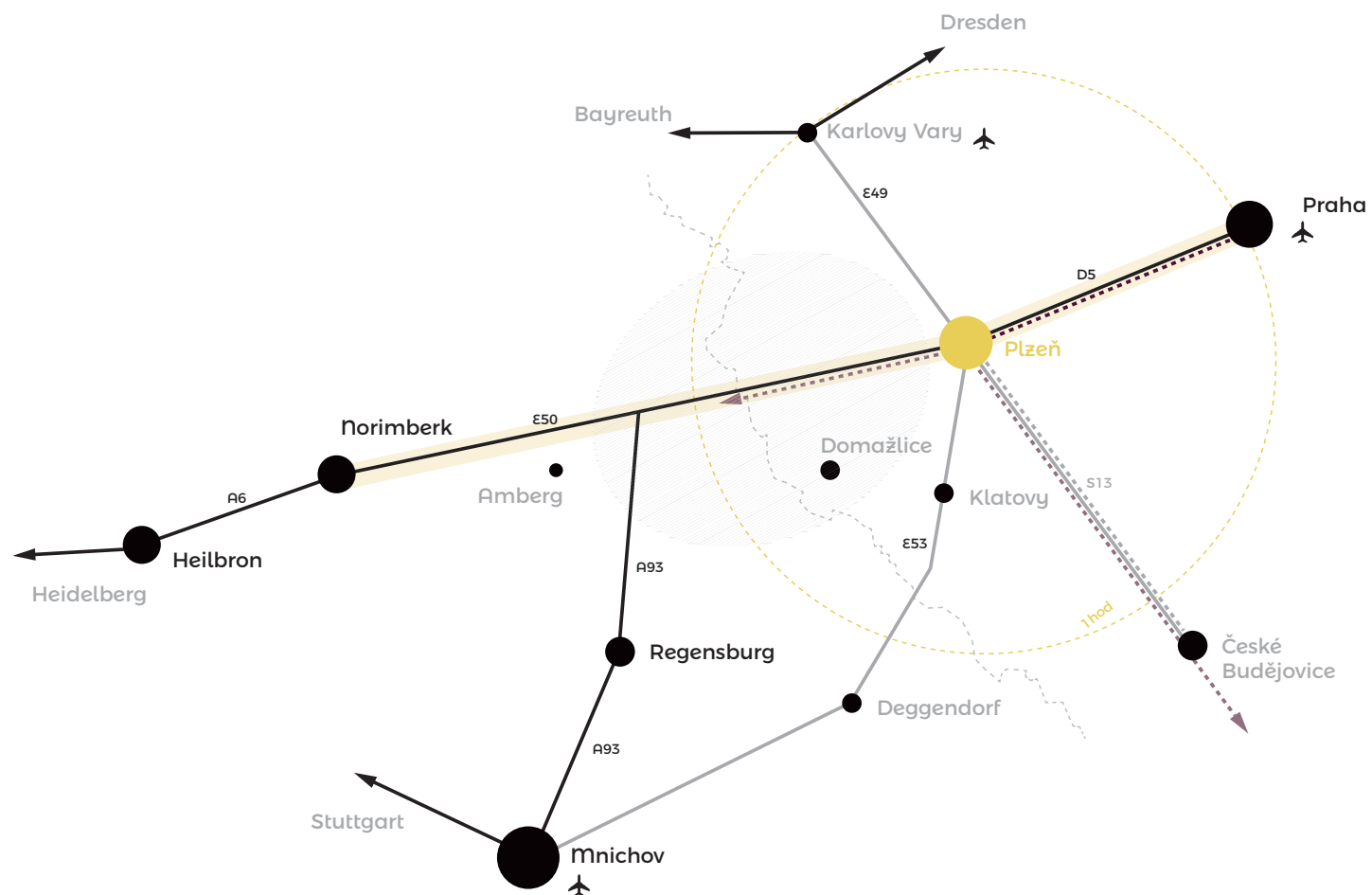
■ Mezouroveň II - Čtvrť

- Posílení charakteru čtvrtí
- **Propojení satelitů - doplnění návazností čtvrtí a města na liniové bariéry (řeka, doprava) - jejich integrace do struktury**
- **Lokalita Radbuza Jih - jako místo pro bydlení, řeky jako iniciační osy města - přimykání sportu, rekreace, bydlení**
- **Linie Borská**- Provázanost školství s kulturním centrem města - zpětné navázání univerzity na střed, napojení areálu Škoda na město
- **Linie Rokycanská** - obchodní osa, od maloobchodu v centru po business část **Cvokařská** po velkoobchod, (od Americké přes Hamburk)
- **Linie Karlovarská** - potenciál propojení dvou měst - území Roudná, **centrální park**
- **Kasárna Slovany** - potenciál lokálního centra městské části její intenzifikací
-

■ Mikroúroveň - lokalita, parcela

- **Přirozené doplňování započaté struktury**- dostavba proluk, rohů, přestaveb, dostaveb - doplnění a recyklace
- Péče o detail struktury a veřejný prostor (hodně veřejného prostoru - nákladnější údržba)
- Reakce na demografické proměny obyvatelstva - očekávání přílivu expatů
- zaměřené na intenzifikaci lokalit v lokalitách stanovených územním plánem
- zkompaktnění centra a jeho navazujících lokalit

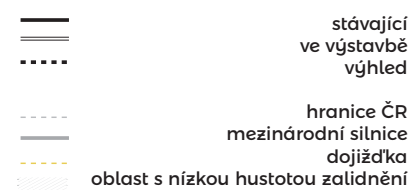
Širší vztahy

Velikost sídel podle počtu jejich obyvatel
1.1.2015

Plzeň	169 858
Praha	1 247 000
Karlovy Vary	49 781
Klatovy	22 415
Domažlice	11 163
Deggendorf	31 561
Norimberk	495 121
Regensburg	138 296
Mnichov	1 388 000
Heilbronn	117 531

Dálnice a rychlostní silnice

Železnice záměry

Rozvoj PÚR

Západočeská aglomerace leží na významné dopravní trase **Praha – Plzeň – Nürnberg – Heilbronn**. Tato osa osídlení v dlouhých úsecích, zejména na Plzeň – Amberg, prochází územím s **nízkým zalidněním**. Plzeň dominuje svému kraji, který postrádá větší centra. Perspektivní osa je **Praha – Plzeň – Regensburg Landshut – München**. Na české straně na ní leží menší města **Staňkov, Horšovský lyn a Domažlice**, na bavorské straně města **Furth im Wald, Cham a Roding**.

Plzeňský mezoregion je v podstatě totožný s vymezením kraje. Plzeň zcela **dominuje** území kraje, který postrádá (s výjimkou Klatov) střední centra Z tohoto

Plzeň leží **mimo významné diagonální vazby** přes území ČR:

- Dresden- Pha- Brno-Wien/Bratislava (velké deficity v dopravní infrastruktuře)
- München-Pha- Wrocław-Warszawa (téměř souvislé dálniční spojení)

Ekonomie v území

Mimo koncentrace obyvatel je důležitým faktorem potenciálu jednotlivých regionů a měst jejich ekonomická výkonnost, vyjadřovaná HDP (v přepočtu na kupní síly). Z tohoto hlediska jsou právě **Praha a Norimberk** – silná ekonomická centra konkurenční vůči Plzni.

Norimberk (Nürnberg)

Druhé významné centrum Bavorska

Hlavní město kraje Mittelfranken (1,7 mil. Obyv.)

Region leží na západovýchodní ose Mannheim-Heilbronn-Nürnberg-Plzeň-Praha, na které neleží žádná další významná města

Pokles počtu **obyvatel** je nejvýznamnějším stagnačním, resp. útlumovým faktorem; **problémem** budoucího vývoje je však především **nízká ekonomická výkonnost** (HDP/obyv.) a s tím související vysoká nezaměstnanost.

Perspektiva

Z výhledového hlediska se jeví perspektivně diagonální osa:

München-Heilbronn-Nürnberg-Plzeň-Praha

Základní údaje

Region 1.-3.čtvrtletí 2016

Počet obyvatel regionu:	578 194 (+0,3%)
Průměrná mzda:	25 885,- Kč (+4,1%)
Podíl nezaměstnaných:	3,29% (-0,09%)
Počet ekonomických subjektů:	144 274 (+0,9%)

(pozn. podnikatelé)

Výstavba

Zahájené byty:	1 790 (+63,0%)
Dokončené byty:	1 044(+22,0%)
Základní stavební výroba:	4 058 mil.Kč,b.c. (-10,1%)

(představuje objem stavebních prací, které organizace provedla pracovníky zahrnutými do jejího evidenčního stavu)

Mzdy v průmyslu:	29 605,-Kč (+4,0%)
Tržby v průmyslu:	157 414 mil. Kč (+3,5%)

(ČSÚ, 2016)

Plzeňský kraj je svou **rozlohou 7561 km²** třetím největším krajem České republiky, nicméně počtem obyvatel je třetím **nejméně zalidněným krajem v ČR**. Sedm okresů kraje (Domažlice, Klatovy, Plzeň-město, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Rokycany a Tachov) představuje územní celky výrazně se odlišující krajinným charakterem, počtem i skladbou obyvatelstva, ekonomickým potenciálem, velikostí i hustotou osídlení.

Z hlediska těžby nerostných surovin má kraj značný potenciál pro zpracovatelský průmysl (černé uhlí, keramické jíly, vápenec na Šumavě).

Znečištění ovzduší dosahuje v Plzeňském kraji **nižších hodnot** než ve zbytku ČR. Na území Plzeňského kraje se vyskytují čtyři chráněné krajinné oblasti (Šumava, Český les, Chodsko, Křivoklátsko) a 196 maloplošných chráněných území. V rámci města Plzně je životní prostředí extrémně narušeno koncentrací průmyslu a silniční dopravou.

Pro region je typický **vyšší počet malých sídel s nerovnoměrnou hustotou osídlení**. Je zde značná **absence měst střední velikosti** (Domažlice, Klatovy, ad.) a struktura středisek je v porovnání se zbytkem ČR atypická. Město Plzeň má **169 858 obyvatel** (ČSÚ, 2016) a představuje tak spádové město kraje jako protiklad k malým sídlům. Tím je po Praze druhým nejvýznamnějším centrem v Čechách.

Kraj má 57 měst, ve kterých žije **387 568 obyvatel**, tj. **67,4 %** z celko-

vého počtu obyvatel kraje (ČSÚ, 2015). Kraj má **15 správních obvodů obcí** s rozšířenou působností (Blovice, Domažlice, Horažďovice, Horšovský Týn, Klatovy, Kralovice, Nepomuk, Nýřany, Plzeň, Přeštice, Rokycany, Stod, Stříbro, Sušice a Tachov).

Hlavní sídla leží především na **rozvojových osách regionálního významu** a na západní radiální ose, která spojuje Plzeň s Prahou směrem k německému Norimberku. Území mimo tyto osy jsou charakteristické **nízkou hustotou zalidnění, převažující obytnou a zemědělskou funkcí**, nedostatečně vyvinutou sociální a technickou infrastrukturou a **omezenou dopravní obsluhností**. Snahou je vytváření malých podniků a obnova řemesel vázaných na cestovní ruch. Pro realizaci se obce sdružují do tzv. **mikroregionů**.

Ve struktuře obyvatelstva v kraji je vysoký podíl staršího obyvatelstva. Počet obyvatel se zvyšuje přirozenou migrací. Plzeňský kraj je kraj s vysokou koncentrací **cizinců**, kteří k růstu přispívají. Počet nezaměstnaných se v kraji drží na republikovém nejnižším procentu. Nedostávají pracovníci v technických oborech. V Plzni se nachází Západočeská univerzita, Lékařská fakulta UK. Kraj má síť 11 nemocnic.

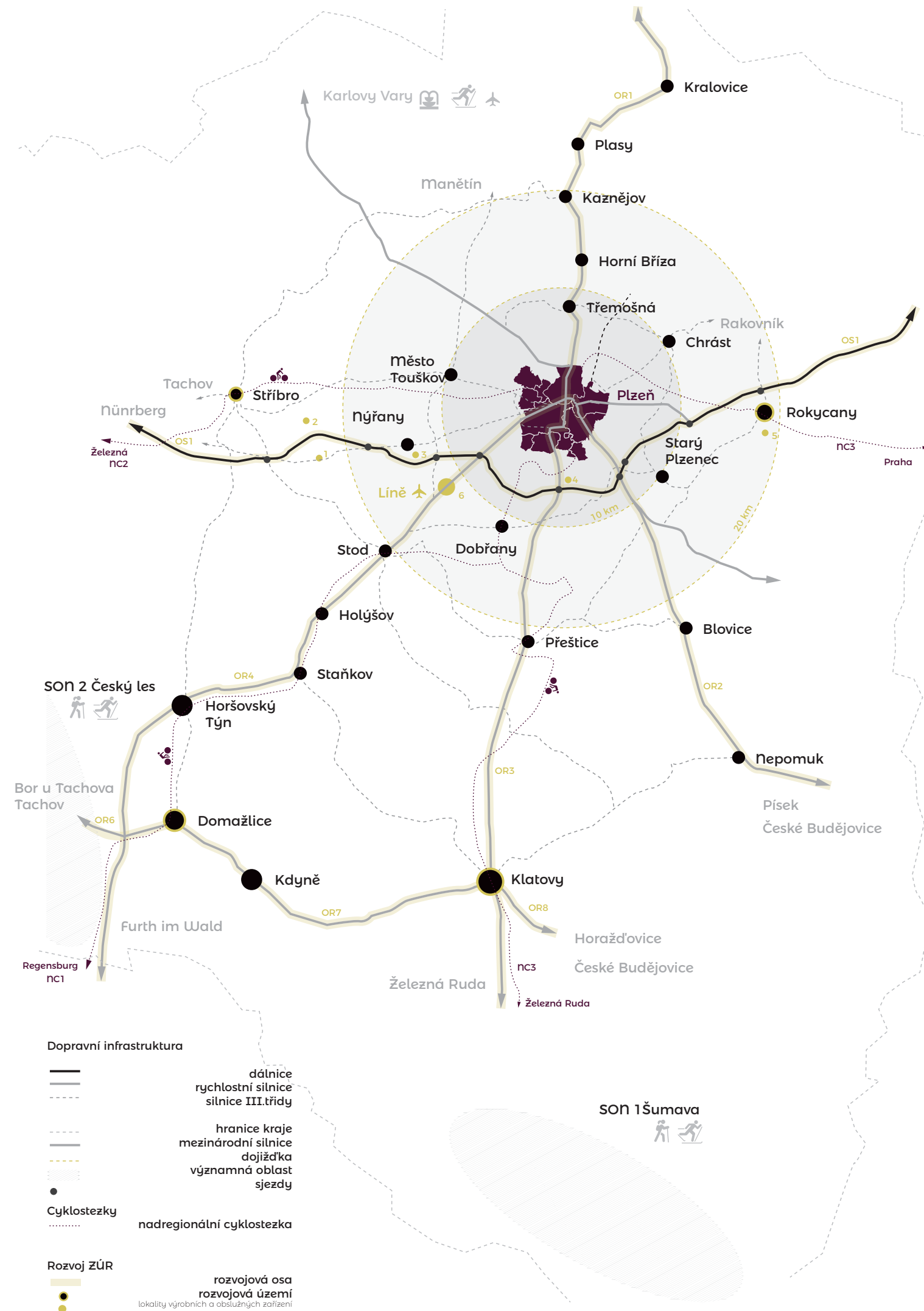
V **průmyslu zde dominuje potravinářství** (Plzeňský Prazdroj a.s., Stock Plzeň a.s., Bohemia Sekt Českomoravská vinařská a.s.), **strojírenství s výzkumem** (Škoda) a další odvětví

(keramický, plastický průmysl).

Díky své poloze je kraj přitažlivý pro zahraniční investory zaměřující se na výrobu dílu součástek pro elektroprůmysl a automobilový průmysl.

Mezi organizace s **větším počtem zaměstnanců** patří v Plzeňském kraji Fakultní nemocnice, Psychiatrická léčebna Dobřany, Plzeňský Prazdroj a.s., Západočeská univerzita v Plzni, Panasonic AVC Networks Czech, s.r.o., Zeman maso-uzeniny, a.s., IDEAL AUTOMOTIVE Bor, s.r.o., VISHAY ELECTRONIC, spol. s r.o., HP-Pelzer s.r.o., ŠKODA TRANSPORTATION a.s., Doosan ŠKODA POWER s.r.o., ŠKODA JS a.s.,

MD ELEKTRONIK spol. s r.o., LASSERBERGER, s.r.o., Statutární město Plzeň, Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje, GRAMMER CZ, s.r.o., BORGERS CS spol. s r.o. Plzeň, International Automotive Components Group s.r.o., HOFMANN WIZARD s.r.o.

Části města

Tkáň oblastí vytváří zajímavá zjištění – silný charakter centra města stojí na **středověkém jádru a silných liniových prvcích začátku 20 století**. Okolní zástavba je spíš ostrovního charakteru.

Plzeňská předměstí spojuje významný fenomén. Jsou jimi velké půdorysy – **silné grafické prvky v mapě**, které však ve zhmotnění tušenou energii nemají. V každé čtvrti se tento fenomén vždy jednou objeví. Předzvěst lokálního centra se však rozplyne při analýzy dějů a náplně v daném místě. Jsou to však místa velkorysá a měřítkově adekvátní k charakteru lokalit.

Centrum

Středověké jádro je datově nejstarší částí Plzně se silným charakterem, na kterém město stojí a dostředně k němu směřují silné liniové prvky začátku 20. století. Plzeň je čistě **mono-centrická** a i přes výrazné a rozmanité charaktery okolních čtvrtí je energie každé z nich soustředěna na **liniová centra spojení s jádrem** ve formě městských tříd, kam se soustřeďuje dění a vybavenost čtvrtí.

Bory

Je čtvrtí, která se napojuje na centrum klasickým blokovým systémem zástavby koncentrované kolem silné městské třídy Klatovské. Čerpá ze svého intenzivního semknutí s centrem v největší šíři ze všech čtvrtí a absencí liniových bariér v tomto spojení. **Bloková struktura** přechází dále od centra do modernistického sídliště ze 60.let 19.století a do **vilové čtvrti charakteru zahradního města**. Tato čtvrť přechází do krajiny největším městským parkem – Borským parkem, který navazuje na významnou rekreační oblast České údolí.

Borská pole

Již název napovídá charakter, který tato čtvrť má. Jedná se o velkoryse založenou „**ne-městskou**“ **strukturou**, která s významnou a intenzivní pauzou přechází z vilové struktury čtvrtě Bor. Historicky bylo počítáno s rozšiřování areálu Škoda tímto směrem, který se však nerealizoval a prostor dostaly jiné továrny a průmyslové areály.

Skvrňany

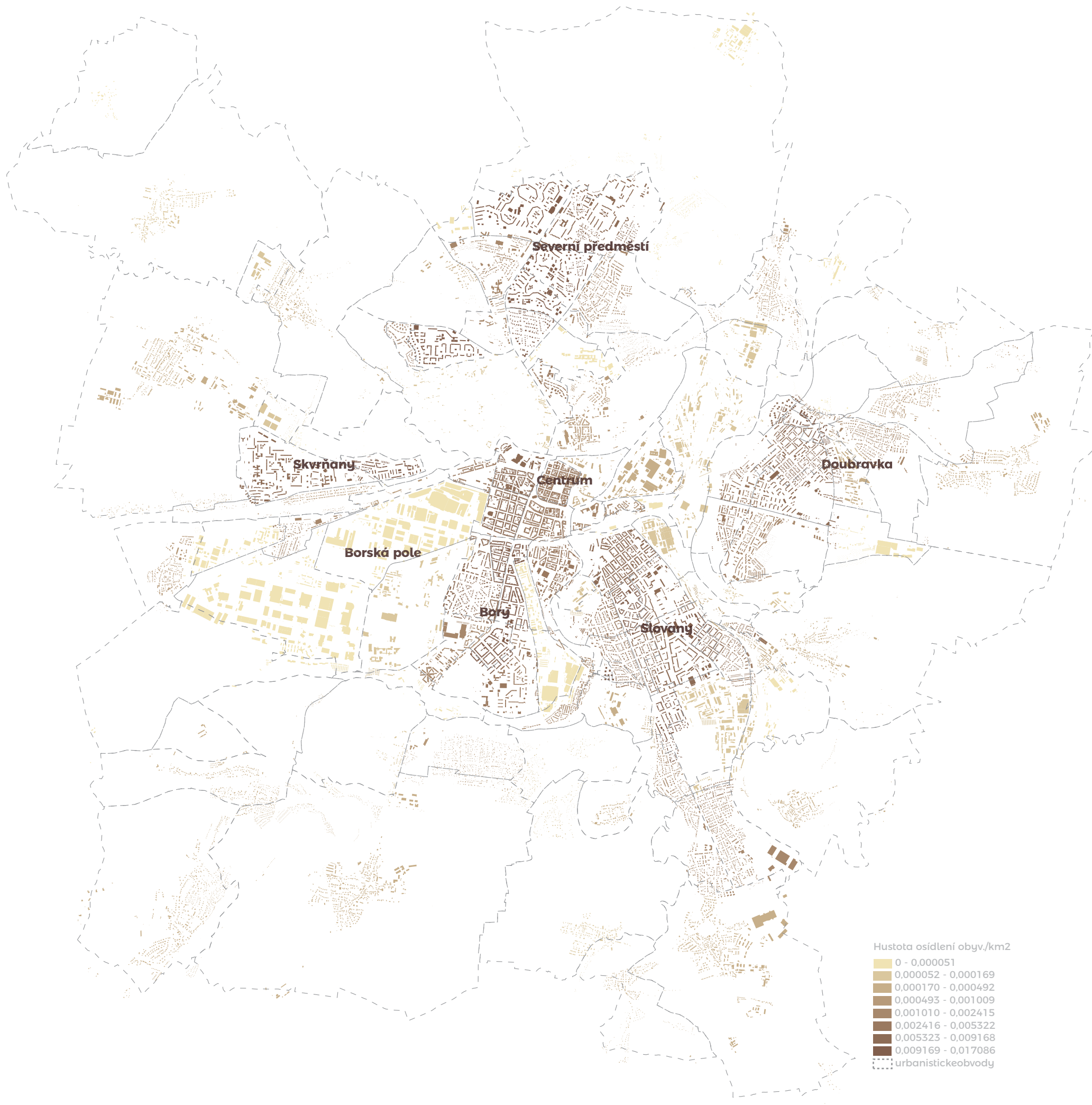
Nevýrazná městská třída Skvrňanská spojuje centrum s komorními a nevýraznými Skvrňanami, které jsou jako jediné v údolí řeky Mže. Hustá výstavba rodinných domů v neurčitém vymezení vůči modernistické zástavbě směrem k řece přináší **zmatení a neuchopitelnost** této čtvrtě.

Slovany

Slovany jsou druhou nejstarší částí města (výstavba 1920-1970). Svědčí o tom o věkové složení obyvatel, které se řadí po Doubravce k druhým nejstarším. Jasná **blokovaná struktura** ve slabé návaznosti na centrum významně přerušené bariérou železnice přechází do velkorysé kompozice **parkových polouzavřených bloků** s kvalitním veřejným prostorem. Bloky velmi rychle přechází v solitérní zástavbu, která naráží na tvrdé rozhraní průmyslových areálů. Za tímto přerušением Slovany pokračují v charakteru zahradní čtvrti.

Doubravka

Specifickou čtvrtí je Doubravka. **Drobné měřítko s nezměnitelnými charaktery**, atmosférou i rozdílností městské struktury dávají čtvrti paradoxně uchopitelnost a jasný charakter. Je to třetí nejstarší čtvrť po Slovanech a zároveň čtvrtí s nejstarší věkovou strukturou obyvatelstva.

pokračování

Severní předměstí

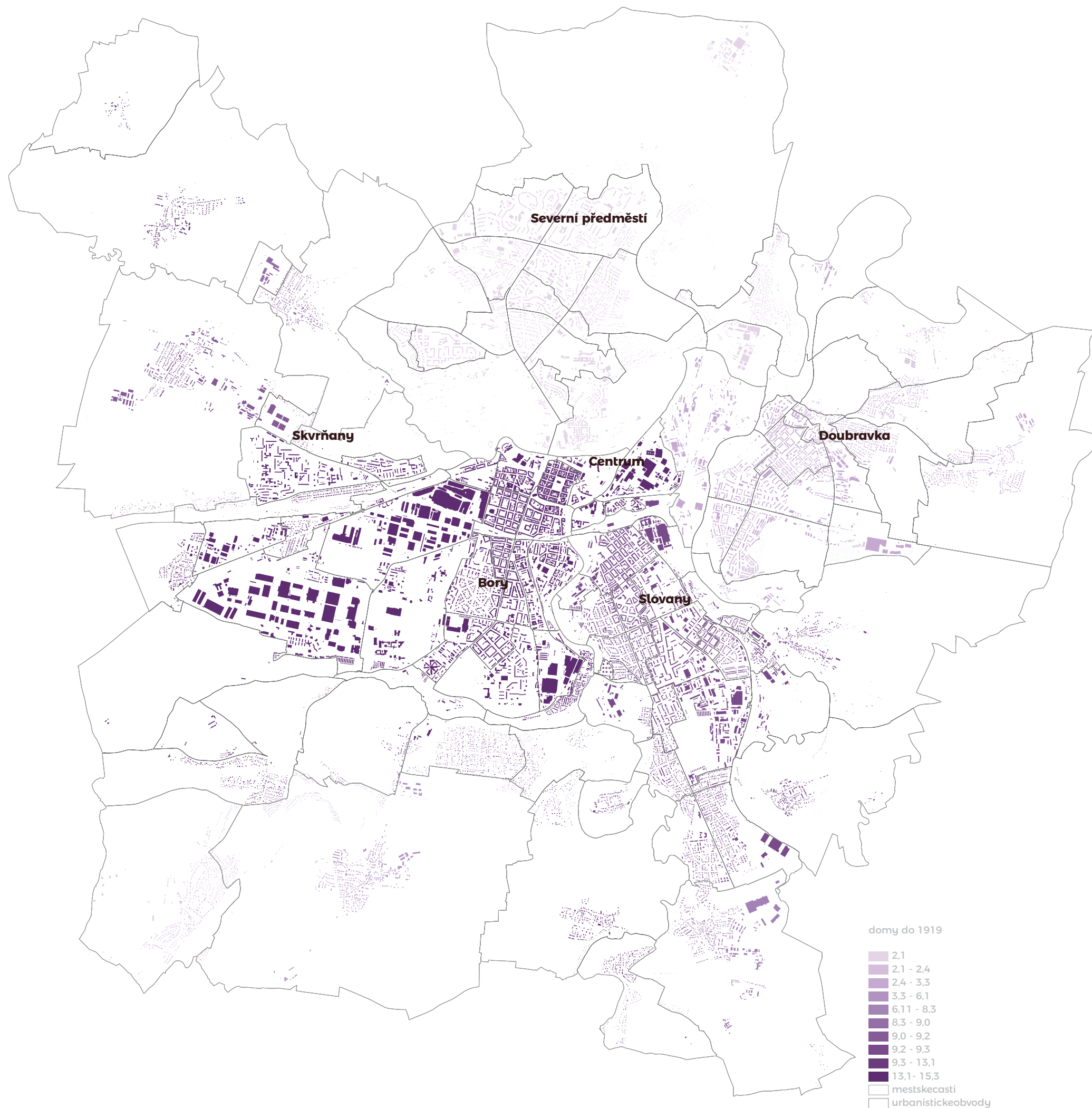
Nejmladší čtvrtí, nejrychleji postavenou, s nejnižší úrovní veřejného prostoru, reagující na bytový deficit předrevoluční doby je **pozdně modernistické** severní předměstí, které přechází do rozsáhlé rekreační oblasti Boleveckých rybníků. Jedná se vlastně o **soliterní satelit** Plzně, jehož napojení s centrem je jedním z potenciálů Plzně.

Hustota

Z grafické analýzy je patrné, že řeka **Radbuza protéká hustě osídlenými čtvrtěmi** Bor a Slovan a centra, které již v současném stavu konzumují prostor řeky ve velkém počtu, který je jim schopna nabídnou k rekreaci. Není tedy pochyb, že nově navržené nábřeží bude mít konzumenty jak z již současné početné skupiny obyvatel, tak přibudou další uživatelé z blízkého i vzdálenějšího sousedství řeky, jelikož bude schopna nabídnout **širokou škálu aktivit** a prostředí a zacílit tedy mnohem širší skupinu obyvatel.

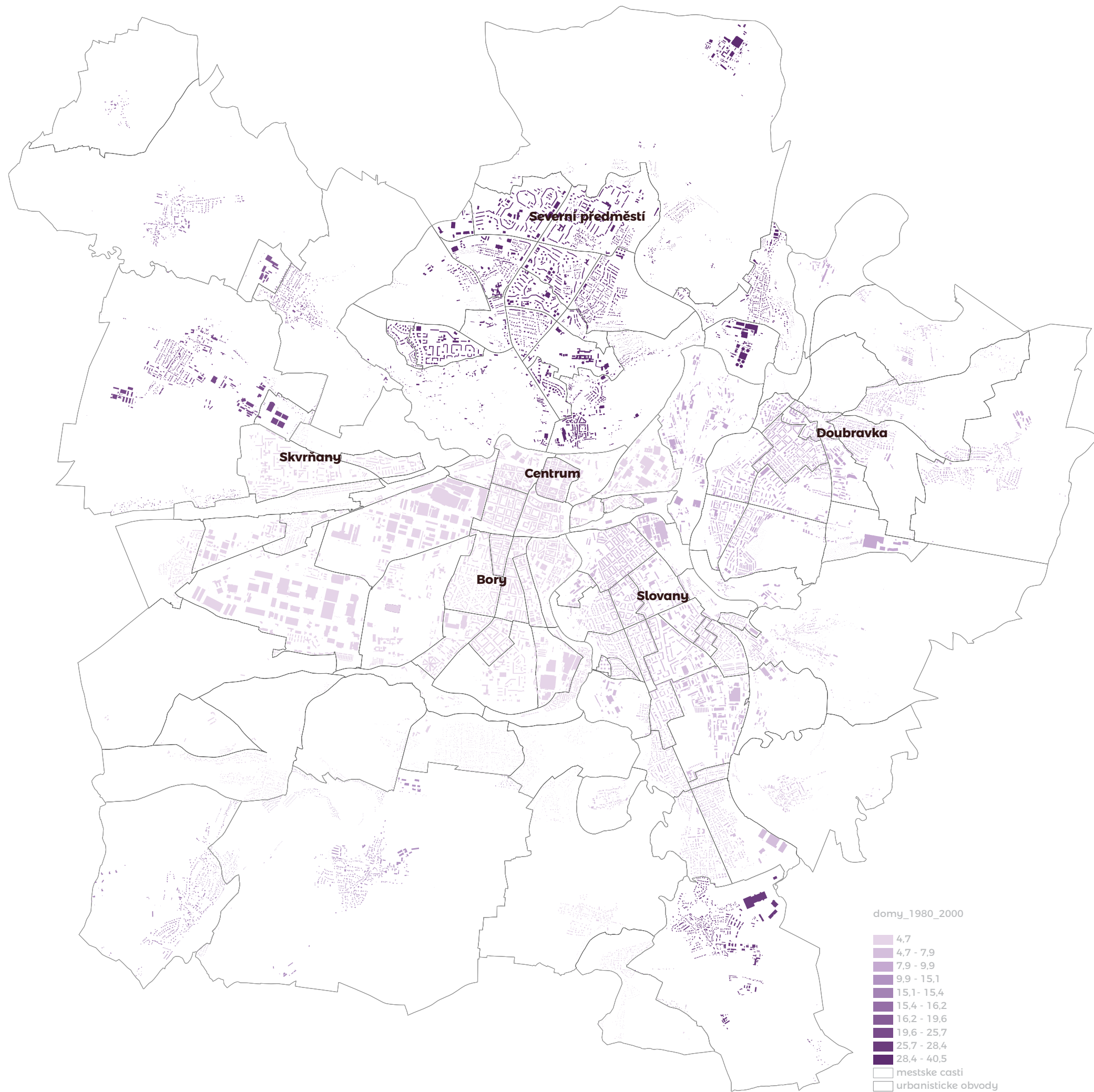
Stáří zástavby do 1919

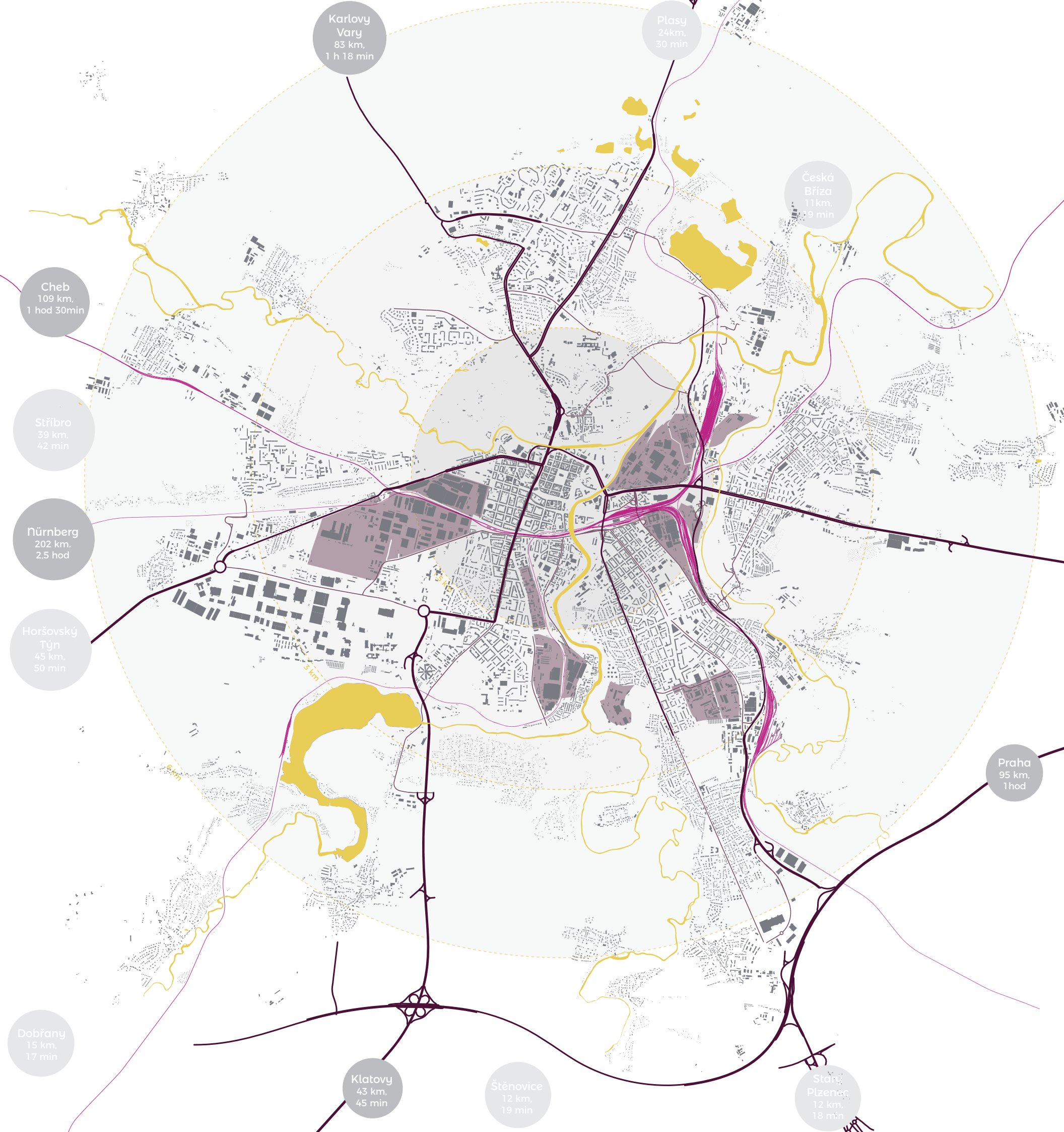
Radbuza taktéž protéká **nejstarší částí města** a mapuje tím jeho historii, kterou demonstruje ve své regulaci, v historických snahách nábřeží přetvořit a představit na něm město silné a velkolepé, které bohužel nebyly dovedeny do úspěšného závěru. Víze města se utvářela a upadala, tak jako se Radbuza návštěvníkovi občas ukáže, občas skryje, ale nikdy neprojeví svoji skutečnou sílu po spojitém úseku nábřeží.

Stáří zástavby do 1980-00

Předložená mapa potvrzuje již řečené na předchozí stránce. Jak se město začalo rozrůstat do krajiny, odvracela se i pozornost od vnitřních fenoménů města. Jeho identity. Nebyly připomínány důvody proč se do něj vracet. Nebyly pozvedány jeho externality a město se začalo vyliďňovat. Přispěla k tomu i skutečnost, že ve městě byl nedostatek kvalitního a dostupného bydlení.

Rozdělené město

Plzeň je město, jehož urbanistický hodnota je založena na **liniích** – dlouhých trasách směřujících do centra města. Katedrála sv. Bartoloměje slouží jako **centrický kompoziční prvek** navazujících struktur a ulic, které vznikly narovnáním císařských cest. Tyto cesty byly časem transformovány do dálničních tahů skrze město.

Plzeň je rozdělené město. Dělícími bariérami jsou řeky, které vymezují jeho čtvrtě, dálniční tahy, železniční trasy a v poslední řadě jsou to průmyslové areály, které město rozdělují plošně.

Obraz města je centrum a jeho navzájem nespolupracující čtvrtě – satelity.

Město, jakmile se začne přibližovat k jakékoli z těchto bariér, přichází o názor, odvrací se a jeho struktura se rozpadá a znejišťuje.

Tedy cestou ke znovupropojení města je znovunalezení názoru k těmto bariérám je nalezení jejich potenciálu – tedy **znovunalezení potenciálu řek**.

- Bariéry areálů
- místní sídla
- regionální sídla
- místní komunikace
- tangenty městských tříd
- centrická radiála / městská třída
- městský okruh
- hranice městské části
- železnice
- vodstvo
- radius vzdálenosti

Radbuza jako jediná městská řeka ze všech čtyř řek drží **industriální identitu** města podpořenou dominantami komínů bývalých továren a výroben. Jako linie se svými břehy dotýká všech městských charakterů, které lze ve městě najít. Rovnoběžně s dostřednými osami městských tříd (liniových center čtvrtí) plyne směrem k centru a vzhledem ke struktuře města, kterým prochází, se proměňují i její charakter. Významné body soutoků jsou **bránami do města**.

Radbuza

Historické názvy:	-
Délka toku:	109,66 km
Délka toku v Plzni:	cca 16 km
Plocha povodí:	2182,25 km ²
Spád:	4,48 ‰
Průměrný roční stav:	65 cm
Průměrný roční průtok:	5,55 m ³ s ⁻¹
Nejvyšší zaznamenaný stav:	580 cm (13. 8. 2002)

mže

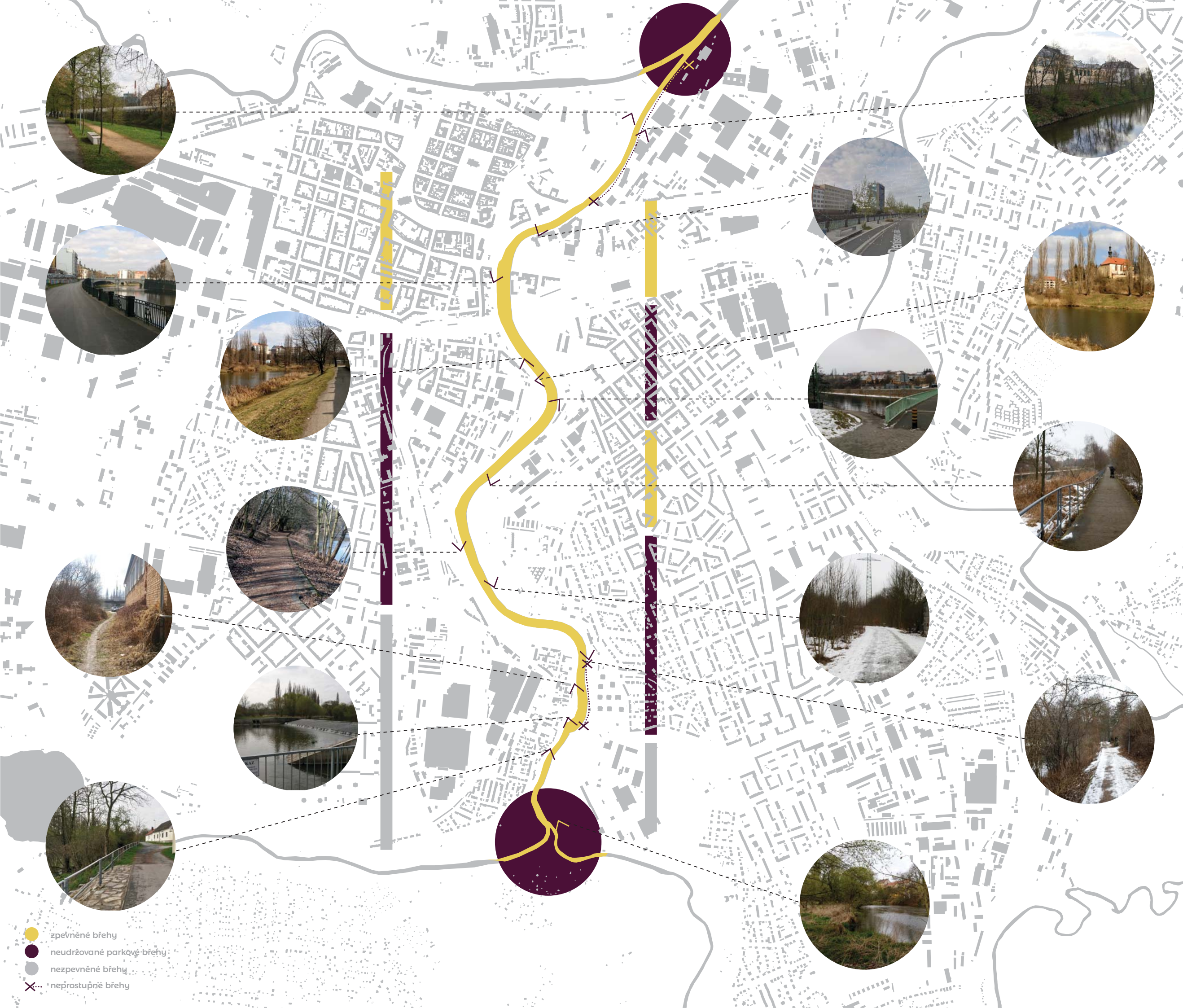
Historické názvy:	Mse, Msa, Misa
Délka toku:	106,5km
Délka toku v Plzni:	cca 11 km
Plocha povodí:	1828,6 km ²
Spád:	3,99 ‰
Průměrný roční stav:	-
Průměrný roční průtok:	8,6 m ³ s ⁻¹
Nejvyšší zaznamenaný stav:	-

Úhlava

Historické názvy:	Auglavia, Ouhlava
Délka toku:	108,5km
Délka toku v Plzni:	cca 10,5 km
Plocha povodí:	915,5 km ²
Spád:	7,44 ‰
Průměrný roční stav:	-
Průměrný roční průtok:	5,85 m ³ s ⁻¹
Nejvyšší zaznamenaný stav:	-

Úslava

Historické názvy:	Bratawa, Oslawa, Auhlawa,
Olawa, Bradawa, Uslawa	
Délka toku:	96,3km
Délka toku v Plzni:	cca 11 km
Plocha povodí:	755,91 km ²
Spád:	2,33 ‰
Průměrný roční stav:	-
Průměrný roční průtok:	3,62 m ³ s ⁻¹

- zpevněné břehy
- neudržované parkové břehy
- nezpevněné břehy
- - - X nepřístupné břehy

Současný stav
 analytická část
 charakter

Primární a současný prostor řeky

Primární prostor řeky je minimální prostor, který slouží k zajištění stávající **krajinné identity** a udržitelnosti krajinné infrastruktury. Tento prostor se přímo dotýká břehů a kontakt s řekou je zajištěn v celém jeho úseku.

Sekundární prostor řeky je území, které stále čerpá z **blízkosti řeky** a je s ním, jak ve vizuálním, tak ve fyzickém kontaktu. Jedná se o minimální vymezení prostoru, který k řece v současném stavu určitým způsobem inklinuje. V tomto vymezení současného stavu však nezahrnují podmínku využívání **pozitiv říční lokality**.

Nicméně s předpokladem rozvoje nábreží řeky, posílení její identity a lokalit k ní přimknutých předpokládám rozšíření území až k městským třídám přimknutých čtvrtí Slovan, Bor a centra a maximálním využití externalit tohoto území.

- současný prostor řeky
(zajištění stávající krajinné identity)
- oddělený prostor řeky
(posílení a obnova vztahu k řece)
- budovy
- řeka

Parky a krajina

Plzeň jako město nemá velký počet **městských parků**, respektive jediným celoměstsky významným parkem je Borský park a park Homolka v návaznosti na rekreační oblast České údolí s vodní přehradou. Další parkové plochy jsou lokálního charakteru malého rozsahu a nedosahují úrovně kvality městského parku.

Kolem Plzně se rozkládají rozsáhlé rekreační oblasti Českého údolí a Bolevecké rybníky v návaznosti na plzeňské řeky. **Absence větších parkových ploch uvnitř města** rozličného charakteru navádí k **pozornosti k řekám**, kde vzhledem k jejich počtu je očekáváno rekreační využití v rámci rozsáhlých **lineárních parků** ve struktuře města, v současné době se tak však děje v minimální míře.

změny dle ÚP

- krajinné stezky
- plochy sportovních areálů
- plochy parků
- plochy přírodní
- plochy lesů

Plochy dle katastru nemovitostí

- lesní plochy
- sady
- orná půda
- trvalé travní porosty
- parkové úpravy veřejného prostoru
- vodstvo

Zanedbaná území v prostoru řeky

Tato analýza podkládá tezi řečenou u analýzy bariér v rámci města. **Čím více se město přibližuje k řekám, tím víc přichází o názor**, jak k tomuto fenoménu ve své struktuře přistupovat.

Důkazem je koncentrace bývalých průmyslových areálů, výroben, za-hrádkářských kolonií a nedostavěných bloků. Volné zelené plochy nivy jsou bez definice a jasné artikulace charakteru protkána loděnicemi a lokálními sportovišti.